

Grzegorz Gątek

Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A., Departament Inwestycji

Możliwości współfinansowania budowy podziemnych magazynów gazu w Polsce ze środków UE – doświadczenia PGNiG S.A. (część I)

Wstęp

Przystąpienie w 2004 roku przez nasz kraj do Unii Europejskiej otworzyło przed polskimi przedsiębiorstwami nowe możliwości w zakresie akwizycji środków z funduszy europejskich. Z możliwości tych mogą skorzystać także największe polskie firmy, działające w takich branżach jak: elektroenergetyka, transport oraz górnictwo węgla, ropy naftowej i gazu.

W niniejszym artykule zostały przedstawione kilkuletnie doświadczenia zdobyte przez PGNiG S.A. w związku z pozyskiwaniem funduszy z UE, przeznaczonych na współfinansowanie największych projektów inwestycyjnych realizowanych w zakresie modernizacji i budowy podziemnych magazynów gazu. Wskazane zostały także najważniejsze problemy, jakie pojawiły się w trakcie opracowywania projektów inwestycyjnych oraz przygotowywania wniosków o dofinansowanie. Większość z tych problemów została rozwiązana pomyślnie, a w stosunku do innych poszukiwanie rozwiązań wciąż jeszcze trwa.

Opisując możliwości pozyskiwania funduszy unijnych należy odnotować, że wszystkie dotychczas wybudowane w kraju PMG były finansowane ze środków własnych PGNiG S.A. W polskich realiach PGNiG S.A. jest jedynym

– jak dotychczas – podmiotem budującym i eksploatującym PMG dla gazu wysokometanowego oraz zaazotowanego. Także w przyszłości magazynowanie gazu ziemnego będzie istotnym fragmentem działalności Spółki. Zgodnie ze *Strategią Grupy Kapitałowej PGNiG w perspektywie roku 2015* wzrost wartości Grupy Kapitałowej PGNiG będzie opierać się na kilku filarach strategicznych, przy czym jednym z nich jest właśnie budowa i rozbudowa pojemności magazynowych [7].

Ze względu na bogactwo problematyki związanej z akwizycją środków UE, w artykule zaproponowane zostało – do pewnego stopnia arbitralne – ujęcie różnych zagadnień w kilku grupach problemowych. W pierwszej części zamieszczone zostały podstawowe informacje o projektach PMG realizowanych i przewidywanych do dofinansowania ze środków UE. W części drugiej znalazły się informacje na temat struktury instytucjonalnej, stworzonej z myślą o obsłudze funduszy UE w Polsce. W części trzeciej artykułu opisano dostosowania organizacyjne, które zostały przygotowane i zrealizowane wewnątrz PGNiG S.A. w związku z procesem akwizycji środków finansowych z Unii Europejskiej.

Podstawowe informacje o projektach PMG

Według stanu na dzień 31 grudnia 2009 roku, PGNiG S.A. eksploatuje 6 podziemnych magazynów gazu przeznaczonych dla gazu wysokometanowego,

o łącznej pojemności czynnej 1600 mln m³. Tworzenie PMG możliwe jest w szcerpanych złożach gazowych, w warstwach wodonośnych, w wyeksploatowanych

Tablica 1. Charakterystyka istniejących w Polsce PMG dla gazu wysokometanowego

Nazwa magazynu	Rodzaj PMG	Pojemność czynna [mln m ³]	Max moc odbioru [mln m ³ /d]
PMG Wierzchowice	Wyeksploatowane złożo gazu	575,00	4,80
PMG Husów	Wyeksploatowane złożo gazu	350,00	5,76
PMG Strachocina	Wyeksploatowane złożo gazu	150,00	1,50
PMG Swarzędów	Wyeksploatowane złożo gazu	90,00	1,00
PMG Brzeźnica	Wyeksploatowane złożo gazu	65,00	0,93
KPMG Mogilno	Kawerny solne	370,00	20,64

Źródło: PGNiG S.A. (na dzień 31 grudnia 2009 r.).

wyrobiskach górniczych oraz w kawernach wylugowanych w złożach soli [3]. Dotychczas w Polsce powstawały PMG typu złożowego i kawernowego (KPMG), natomiast nie wykorzystywano warstw wodonośnych i starych wyrobisk górniczych. Podstawowe funkcje PMG to stabilizowanie systemu przesyłowego, amortyzowanie krótkookresowych i sezonowych zmian popytu na gaz oraz wspieranie wydobycia – optymalne gospodarowanie złożem [6].

Obecnie w Polsce funkcjonują PMG dla gazu wysokometanowego, których pojemności czynne wahają się od 65 mln m³ (PMG Brzeźnica) do 575 mln m³ (PMG Wierzchowice). Magazyny te były tworzone na bazie wyeksploatowanych złóż gazu. Wyjątkiem jest KPMG Mogilno, który ma charakter kawernowy. Jest to obecnie drugi pod względem wielkości pojemności czynnej PMG, mający zarazem największą dobową moc odbioru gazu. Podziemne magazyny gazu ziemnego typu kawernowego są wygodne w eksploatacji, ponieważ ich cechą charakterystyczną jest możliwość uzyskania w każdym czasie wysokiego natężenia odbioru gazu od razu na początku procesu opróżniania kawern [3].

Właśnie ta ich właściwość sprawia, że kawernowe PMG są z reguły wykorzystywane jako magazyny szczytowe.

W tablicy 2 zawarto informacje o planach rozbudowy istniejących i budowy nowych PMG w Polsce do roku 2020. W zestawieniu tym ujęte są również dwa PMG dla gazu zaazotowanego, tj. PMG Bonikowo i PMG Daszewo, zlokalizowane w północnej i zachodniej Polsce, gdzie eksploatowane są złoża gazu tego rodzaju. Największą in-

westycją jest rozbudowa PMG Wierzchowice, która pozwoli na osiągnięcie już w 2011 roku 1,2 mld m³ pojemności aktywnej. Drugą pod względem wielkości inwestycją jest rozbudowa KPMG Mogilno – w tym magazynie do roku 2018 pojemność czynna ma wzrosnąć do około 800 mln m³.

Warto też odnotować, że już

końcem bieżącego roku oba magazyny dla gazu zaazotowanego osiągną łączną pojemność aktywną 230 mln m³.

W zamieszczonej poniżej tablicy 2 nie zostało dokonane sumowanie planowanych pojemności wszystkich wymienionych w niej PMG – jest to uzasadnione ze względu na różne daty zakończenia realizacji poszczególnych projektów. Można jednak łatwo obliczyć, że realizacja wszystkich tych projektów skutkować będzie wzrostem pojemności magazynowych końcem 2020 roku do 3,5 mld m³ (łącznie dla gazu wysokometanowego i zaazotowanego). W tablicy tej znalazły się także dwa projekty, które nie zostały jeszcze zatwierdzone do realizacji przez PGNiG S.A. – rozbudowa PMG Husów i PMG Brzeźnica obecnie jest w fazie przedrealizacyjnej, tj. opracowywane są koncepcje ich modernizacji i zwiększenia pojemności aktywnych.

Z opisanych wyżej inwestycji w zakresie PMG, w PGNiG S.A. wytypowane zostały cztery projekty, co do których założono, że powinny zostać dofinansowane z funduszy UE. Podstawowe informacje o tych inwestycjach zostały zawarte w tablicy 3. Należy odnotować, że

Tablica 2. Plany modernizacji i budowy nowych PMG w Polsce do roku 2020

Nazwa PMG	Rodzaj inwestycji	Pojemność czynna 2009/2010 [mln m ³]	Planowana pojemność czynna [mln m ³]	Rok ukończenia inwestycji
Wierzchowice	Rozbudowa	575,00	1 200,00	2011
Husów	Koncepcja	350,00	500,00	2012
Mogilno	Rozbudowa	370,00	800,00	2018
Strachocina	Rozbudowa	150,00	330,00	2011
Swarzędów	-	90,00	90,00	-
Brzeźnica	Koncepcja	65,00	100,00	2013
Bonikowo	Budowa	-	200,00	2010
Daszewo	-	-	30,00	2010
Kosakowo	Budowa	-	250,00	2020
RAZEM		1 600,00	3 500,00	

Źródło: PGNiG S.A. (na dzień 31 grudnia 2009 r.).

Tablica 3. Informacje o PMG, które mają być dofinansowane ze środków UE

Nazwa PMG	Charakter inwestycji	Rodzaj PMG	Przewidywane wysokość dofinansowania z funduszy UE
Strachocina	Rozbudowa do 330 mln m ³	Złożowy	51,25% kosztów kwalifikowanych
Wierzchowice	Rozbudowa do 1200 mln m ³	Złożowy	55,80% kosztów kwalifikowanych
Mogilno	Rozbudowa do 492 mln m ³	Kawernowy	57,00% kosztów kwalifikowanych
Kosakowo	Budowa do 100 mln m ³	Kawernowy	57,00% kosztów kwalifikowanych

Źródło: PGNiG S.A. (na dzień 30 kwietnia 2010 r.).

wskazana w tej tabelicy pojemność KPMG Mogilno odbiega od danych prezentowanych w tabelicy 2. Różnica wynika stąd, że część inwestycji, która ma być współfinansowana z funduszy UE musi być zakończona do roku 2013, tj. do końca unijnej perspektywy budżetowej 2007–2013.

Druga bardzo ważna informacja, która znalazła się w tabelicy 3, dotyczy wysokości ewentualnego maksymalnego dofinansowania czterech wytypowanych inwestycji. Ponieważ przyjęto założenie, że projekty PMG będą rozpatrywane w trybie indywidualnym, to możliwe stało się przygotowanie wniosków, w których przyjęto jak najwyższy – przekraczający 50% – poziom wartości kosztów kwalifikowanych. Jest to istotne, ponieważ gdyby przyjęto ścieżkę postępowania typową dla pomocy regionalnej, to wówczas maksymalny poziom

alnych Priorytetu X”, które zostały zakwalifikowane do dofinansowania ze środków UE. Lista jest okresowo aktualizowana i zawiera podstawowe informacje o realizowanych w Polsce projektach inwestycyj-

nych, które mogą być współfinansowane przez UE. Dla czterech znajdujących się na tej liście Projektów PMG zostało przewidziane dofinansowanie w łącznej kwocie 673,49 mln zł¹. Oznacza to, że przy aktualnej całkowitej wartości tych projektów wynoszącej ok. 2,8 mld zł, wartość średnia dofinansowania ze środków UE wyniosłaby około 24%.

Ze środków UE ma być współfinansowana rozbudowa dwóch magazynów złożowych, tj. PMG Strachocina i PMG Wierzchowice, a także rozbudowa magazynu kawernowego KPMG Mogilno. Nowym, budowanym od podstaw magazynem typu kawernowego jest KPMG Kosakowo. W przypadku obu magazynów złożowych inwestycje powinny zakończyć się w 2011 roku, natomiast ukończenie budowy magazynów kawernowych, które mają być

Tablica 4. Szczegółowe dane o projektach PMG, które mają być współfinansowane ze środków UE

PMG Wierzchowice		PMG Strachocina	
Wartość projektu:	1 603 675,60 tys. PLN	Wartość projektu:	451 749,00 tys. PLN
Wielkość dofinansowania:	894 626,60 tys. PLN	Wielkość dofinansowania:	231 329,20 tys. PLN
Pojemność docelowa:	1 200 mln m ³	Pojemność docelowa:	330 mln m ³
Czas realizacji:	2011 r.	Czas realizacji:	2011 r.
<u>Planowane inwestycje:</u> budowa części napowierzchniowej, zakup gazu buforowego, wykonanie odwiertów eksploatacyjnych		<u>Planowane inwestycje:</u> budowa części napowierzchniowej, wykonanie odwiertów eksploatacyjnych	
KPMG Mogilno		KPMG Kosakowo	
Wartość projektu:	180 623,80 tys. PLN	Wartość projektu:	546 958,60 tys. PLN
Wielkość dofinansowania:	102 594,00 tys. PLN	Wielkość dofinansowania:	311 370,70 tys. PLN
Pojemność docelowa:	492 mln m ³	Pojemność docelowa:	100 mln m ³
Czas realizacji:	2014 r.	Czas realizacji:	2014 r.
<u>Planowane inwestycje:</u> budowa 2 kawern, rozbudowa instalacji ługowniczej, budowa rurociągów złożowych, zakup gazu buforowego		<u>Planowane inwestycje:</u> budowa 4 kawern, zakładu ługowniczego, rurociągu odprowadzającego solankę oraz części napowierzchniowej, zakup gazu buforowego	

Źródło: PGNiG S.A. (na dzień 30 kwietnia 2010 r.).

dofinansowania wynosiłby nie więcej niż 25% kosztów kwalifikowalnych projektu.

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego jako Instytucja Zarządzająca przygotowało „Listę projektów indywidu-

¹ Kwoty dofinansowania wynoszą odpowiednio: 88,7 mln zł dla PMG Strachocina; 437,5 mln zł dla PMG Wierzchowice; 112,13 mln zł dla KPMG Kosakowo i 35,16 mln zł dla KPMG Mogilno. Zob. http://www.mrr.gov.pl/fundusze/fundusze_europejskie/projekty_kluczowe/strony/projekty_kluczowe.aspx

współfinansowane ze środków UE przewidziane jest na rok 2014. Budowa KPMG Kosakowo będzie prowadzona do 2020 roku. Projekt unijny obejmuje budowę do 2014 roku czterech komór o łącznej pojemności 100 mln m³, wraz z instalacją napowierzchniową.

W tabelicy 4 w syntetycznej formie przedstawione zostały podstawowe informacje dotyczące budowy i rozbudowy tych PMG, które mają być współfinansowane z funduszy

UE. Jak wynika z zawartych tam danych, zakres inwestycji w przypadku wszystkich czterech PMG jest podobny – główne pozycje w planie inwestycji to: wykonanie odwiertów eksploatacyjnych, zakup gazu buforowego oraz budowa części napowierzchniowej. W przypadku magazynów budowanych w strukturach solnych dochodzą jeszcze instalacje ługownicze oraz rurociągi służące do odprowadzania solanki.

Fundusze Unii Europejskiej

Źródłem współfinansowania Projektów PMG realizowanych przez PGNiG S.A. mają być fundusze unijne przyznane Polsce na lata 2007–2013. Środki te znalazły się m.in. w Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ). W ramach tego programu został zdefiniowany Priorytet X *Bezpieczeństwo energetyczne, w tym dywersyfikacja źródeł energii*. W Działaniu 10.1 *Rozwój systemów przesyłowych energii elektrycznej, gazu ziemnego i ropy naftowej oraz budowa i przebudowa magazynów gazu ziemnego* zostały umieszczone cztery projekty PMG realizowane przez PGNiG S.A. od stycznia 2007 roku.

Beneficjentem pomocy przyznanej z opisanych wyżej środków UE ma być PGNiG S.A., jako inwestor realizujący podziemne magazyny gazu w Polsce. Innym podmiotem związanym z sektorem gazowniczym, który aplikuje o pomoc z funduszy UE jest OGP Gaz-System S.A. – dofinansowaniem dla tej Spółki mają być objęte projekty budowy kluczowych odcinków gazociągów przesyłowych oraz budowa terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego (LNG) w Świnoujściu² – są to inwestycje ważne również dla funkcjonowania PMG w Polsce.

Jak wynika z danych zawartych w tabelicy 4, projekty związane z rozbudową i budową PMG mają wysoką wartość i z tego powodu – zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej – są rozpatrywane w trybie indywidualnym *ad hoc*. W POIiŚ wartością graniczną, po przekroczeniu której projekt definiowany jest jako duży jest 50 mln euro [9]. Początkowo rozbudowa KPMG Mogilno była jedynym projektem, który wartościowo nie przekraczał opisanej granicy, jednak po dokonanych koźcem 2009 roku przeszacowaniach projekt ten również został zakwalifikowany do kategorii projektów dużych.

Dofinansowanie ze środków UE dla Projektów PMG, które mają status tzw. „projektów dużych” jest uwarunkowane pomyślnym zakończeniem procesu notyfikacji pomocy publicznej. Jeśli Komisja Europejska uzna, że PGNiG S.A. korzysta z dopuszczalnej, tj. zgodnej z prawem unijnym pomocy finansowej państwa polskiego, wówczas możliwe będzie udzielenie zgody na pomoc z funduszy UE. Wtedy także zostanie określony maksymalny poziom dofinansowania tych projektów. W uproszczeniu można stwierdzić, że pozostała część wydatków inwestycyjnych będzie pokryta wkładem własnym beneficjenta – środkami PGNiG S.A. niezbędnymi do realizacji programu zwiększenia pojemności magazynowych.

Środki finansowe z funduszy UE są kierowane na pokrycie określonej części tzw. „kosztów kwalifikowanych” – termin ten oznacza, że są to koszty spełniające odpowiednie kryteria (sformułowane przez KE oraz ustawodawstwa krajowe). Problemem jest jednak brak jasnych przepisów jednoznacznie określających zasady kwalifikowalności [2]. Z punktu widzenia beneficjenta, w praktyce bardzo ważna jest obsługa instytucjonalna funduszy UE w Polsce. Pozyskanie i wykorzystanie środków unijnych wymaga od beneficjenta współpracy z wieloma podmiotami, które mają zróżnicowane kompetencje oraz różny status formalnoprawny. Polskie podmioty można podzielić na dwie grupy: pierwszą stanowią instytucje nadzorujące, natomiast drugą można określić jako instytucje współpracujące.

Do pierwszej kategorii, zgodnie ze strukturą POIiŚ w ramach X priorytetu należą: Ministerstwo Rozwoju Regionalnego jako Instytucja Zarządzająca (IZ) oraz Ministerstwo Gospodarki jako Instytucja Pośrednicząca (IP). W grupie tej znajduje się również Instytut Nafty i Gazu w Krakowie jako Instytucja Wdrażająca (IW) – blisko współpracująca z potencjalnymi beneficjentami. Należy zaznaczyć, iż w proces pozyskiwania środków finansowych z funduszy UE zaangażowane są jeszcze inne ministerstwa: pierwszym z nich jest Ministerstwo Spraw Zagranicznych, które uczestniczy w oficjalnych kontaktach Rządu RP

² Spółka Polskie LNG została utworzona w 2007 roku przez PGNiG S.A. W dniu 8 grudnia 2008 roku 100% jej udziałów odkupił Gaz-System S.A. Z dniem 1 stycznia 2010 roku Polskie LNG spółka z o.o. została przekształcona w spółkę akcyjną (zob. <http://www.polskielng.pl/nc/informacje-o-spolce.html>)

Tablica 5. Terminarz prac Instytutu Nafty i Gazu (jako Instytucji Wdrażającej) nad wnioskami o dofinansowanie ze środków UE dla projektów PMG

Rodzaj czynności	PMG Kosakowo	PMG Mogilno	KPMG Strachocina	KPMG Wierzchowice
Ocena formalna wniosków	14.05.2009 r.	22.05.2009 r.	21.05.2009 r.	26.05.2009 r.
Liczba punktów w ocenie formalnej*	26 punktów	26 punktów	28 punktów	30 punktów
Ocena merytoryczna I stopnia	09.06.2009 r.	24.06.2009 r.	09.06.2009 r.	26.06.2009 r.
Ocena merytoryczna II stopnia	18.02.2010 r.	30.03.2010 r.	15.03.2010 r.	23.03.2010 r.

Źródło: PGNiG S.A. Uwaga: ad */maksymalna ilość punktów – 30; minimalna liczba punktów – 18, tj. 60% maksymalnej liczby punktów dla projektów.

z Komisją Europejską; drugim – Ministerstwo Skarbu Państwa, które wobec PGNiG S.A. wykonuje zadania z zakresu nadzoru właścicielskiego, a trzecim – Ministerstwo Finansów, nadzorujące wydatkowanie środków z UE, zaś Bank Gospodarstwa Krajowego (działając jako płatnik od 1 stycznia 2010 roku) realizuje płatności dla beneficjentów³.

W tablicy 5 pokazane zostały trzy bardzo ważne etapy współpracy Instytucji Wdrażającej z PGNiG S.A. Końcem maja 2009 roku zakończony został etap formalnej oceny wniosków. Wszystkie projekty przygotowane przez PGNiG S.A. uzyskały wysokie noty; w przedziale 26–30 punktów na 30 możliwych. Drugim ważnym etapem tej współpracy było dokonanie oceny merytorycznej I stopnia wniosków o dofinansowanie złożonych przez PGNiG S.A. Oceny te zostały przeprowadzone końcem czerwca 2009 roku. Trzeci etap to ocena merytoryczna II stopnia, która dla Projektów PMG została zakończona przez INiG końcem marca 2010 roku.

Do grupy instytucji współpracujących można zaliczyć polskie urzędy centralne, które ze względu na swój status i zakres kompetencji odgrywają ważną rolę w procesie pozyskiwania funduszy UE przez beneficjentów z branży gazowniczej. Są to: Urząd Regulacji Energetyki, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumenta oraz Urząd Zamówień Publicznych. Instytucje te mają decydujący wpływ na ustalanie taryf na działalność prowadzoną przez PGNiG S.A., na liberalizację polskiego rynku energii, ceny paliw naftowych i gazu ziemnego oraz na praktyczną realizację regulacji zamówień publicznych.

W procesie pozyskiwania przez PGNiG S.A. funduszy unijnych należy także odnotować zasadniczą rolę Komisji Europejskiej. Wynika to bezpośrednio z faktu, że wszystkie cztery projekty PMG są tzw. projektami du-

żymi – o wartości powyżej 50 mln euro – i jako takie są zatwierdzane bezpośrednio przez KE. Definicja „dużego projektu” została ujęta w art. 39 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 roku. Ogromną wagę mają tu oceny projektów dokonywane przez poszczególne dyrekcje KE. Dla projektów PMG istotne są zwłaszcza opinie wydane przez Dyrekcje Generalne ds. Energii (DG TREN) oraz ds. Rynku Wewnętrznego i Usług (DG COMP). Bez pozytywnych opinii tych dyrekcji nie jest możliwe pomyślne zakończenie procesu notyfikacji pomocy publicznej w KE.

Kolejnym podmiotem, który uczestniczy w procesie akwizycji unijnych środków finansowych przez PGNiG S.A. jest Inicjatywa JASPERS – mocno powiązana z Komisją Europejską⁴. Podstawowym celem działania JASPERS jest pomoc w zakresie przygotowywania dokumentacji tzw. dużych projektów inwestycyjnych, które podlegają rozpatrzeniu i zatwierdzeniu przez KE. Projekt KPMG Mogilno początkowo nie spełniał kryteriów dużego projektu w POIiŚ, zatem nie musiał być składany do JASPERS w celu zaopiniowania w ramach II etapu oceny merytorycznej. Mimo to, w PGNiG S.A. zapadła decyzja, że również ten projekt zostanie skierowany do JASPERS. Konsekwencją tej decyzji było przygotowanie i złożenie dokumentacji KPMG Mogilno do JASPERS w ostatniej kolejności, tj. w dniu 16 listopada 2009 roku. Końcem 2009 roku władze PGNiG S.A. zaakceptowały zmianę wartości Projektu KPMG Mogilno – ze 140,64 mln zł do 180,62 mln zł. Wraz ze wzrostem wartości

³ Zgodnie z nową Ustawą z dnia 27.08.2009 roku o finansach publicznych, która weszła w życie 1 stycznia 2010 roku, BGK pełni funkcję płatnika środków pochodzących z funduszy UE.

⁴ JASPERS – *Joint Assistance to Support Projects in European Regions* (tłum. z ang.: wspólne wsparcie dla projektów w regionach europejskich). Cele Inicjatywy JASPERS to: wsparcie przygotowania dużych projektów inwestycyjnych, przyspieszenie przygotowania projektów umożliwiających wykorzystanie przyznanych Polsce środków UE i polepszenie jakości wniosków o dofinansowanie zatwierdzanych przez Komisję Europejską (http://www.pois.gov.pl/WstepDoFunduszyEuropejskich/Strony/Inicjatywa_JASPERS.aspx).

Tablica 6. Terminarz prac ekspertów Inicjatywy JASPERS nad wnioskami o dofinansowanie ze środków UE dla projektów PMG

Rodzaj czynności. Efekt pracy JASPERS	KPMG Kosakowo	KPMG Mogilno	PMG Strachocina	PMG Wierzchowice
Złożenie dokumentów do zaopiniowania	30.07.2009 r.	16.11.2009 r.	09.10.2009 r.	15.10.2009 r.
<i>Guidance Note</i>	09.10.2009 r.	15.03.2010 r.	03.12.2009 r.	29.01.2010 r.
<i>Completion Note</i>	20.01.2010 r.	20.05.2010 r.	20.04.2010 r.	14.05.2010 r.

Źródło: PGNiG S.A.

projekt ten został również zaliczony do kategorii tzw. dużych projektów.

Ogólnie można stwierdzić, że współpraca PGNiG S.A. z Inicjatywą JASPERS w zakresie projektów PMG dotyczyła głównie czterech obszarów problemowych. Pierwszym były analizy instytucjonalno-prawne, które swym zakresem obejmowały liberalizację rynku gazu w Polsce oraz zagadnienia konkurencyjności i pomocy publicznej. Drugą grupę zagadnień stanowiły analizy środowiskowe, których przygotowanie było niezbędnym elementem wniosków przygotowywanych przez PGNiG S.A. – istotne było m.in. określenie zakresu dokumentacji środowisko-

lanki do wód Zatoki Puckiej⁵.

Trzecim obszarem współpracy PGNiG S.A. z Inicjatywą JASPERS były analizy rynkowe. Należy w szczególności odnotować opracowanie przez ekspertów JASPERS raportu pt. *Analiza rynku gazu w Polsce do roku 2035 (Gas Market Study)*. Czwarta grupa zagadnień związana była z przygotowywaniem analiz finansowo-ekonomicznych. W toku wspólnych prac ustalona została m.in. metoda „no over-compensation”, tj. nienadmiernego zwrotu kosztem unijnego podatnika. Eksperti JASPERS brali także udział w weryfikacji modeli obliczeniowych przygotowanych dla projektów PMG.

Dostosowania organizacyjne wewnątrz PGNiG S.A.

Wystąpienie przez PGNiG S.A. z wnioskami o dofinansowanie inwestycji budowlanych i modernizacyjnych w PMG związane było z koniecznością opracowania i wdrożenia określonych zmian w strukturze organizacyjnej przedsiębiorstwa. Zmiany te można w najbardziej ogólny sposób podzielić na dwie grupy: o charakterze obligatoryjnym i fakultatywnym. Podstawą prawną dla czynności o charakterze obligatoryjnym są wytyczne dotyczące zarządzania projektami wydawane przez MRR⁶.

W tablicy 7 zawarte zostały podstawowe informacje o czynnościach, które zrealizowano w PGNiG S.A. w związku z programem pozyskiwania środków UE na potrzeby projektów PMG. Działania obligatoryjne to:

- powołanie pełnomocnika ds. realizacji projektów PMG,
- utworzenie Komitetu Sterującego,
- powołanie Jednostek Realizujących Projekty PMG,
- utworzenie Komitetu Wspierającego,
- przygotowanie Księgi procedur wewnętrznych dla projektów PMG.

Powołanie pełnomocnika ds. realizacji projektów PMG dofinansowywanych ze środków Unii Europejskiej

W dniu 10 lutego 2009 roku Zarząd PGNiG S.A. udzielił pełnomocnictwa Dyrektorowi Biura Przygotowania Inwestycji w Departamencie Inwestycji do podpisywania wniosków oraz załączników do wniosków o dofinansowanie budowy KPMG Kosakowo, KPMG Mogilno, PMG Wierzchowice oraz PMG Strachocina z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach POIiŚ. Następnie, w dniu 26 lutego 2009 roku Zarząd PGNiG S.A. rozszerzył opisane wyżej pełnomocnictwo o oficjalne kontakty oraz podejmowanie decyzji w zakresie pozyskania i rozliczania środków unijnych na realizację projektów PMG. W zakresie tego pełnomocnictwa mieści się także podpisanie umów o dofinansowanie – po uzyskaniu pozytywnego wyniku selekcji.

⁶ Są to wytyczne horyzontalne – dotyczące wszystkich programów operacyjnych, oraz wytyczne szczegółowe – dla POIiŚ. Zob. http://www.mrr.gov.pl/fundusze/wytyczne_mrr/obowiazujace/horyzontalne/Strony/lista.aspx

⁵ Pozytywna opinia JASPERS w tym zakresie ma szczególnie istotne znaczenie, bowiem pojawiały się głosy, że zrzut solanki do wód Zatoki Puckiej może spowodować katastrofę ekologiczną. W świetle przeprowadzonych analiz opiniowanych przez JASPERS, zrzut ten nie znajduje oparcia w faktach.

Tablica 7. Działania związane z pozyskaniem finansowania ze środków UE dla projektów PMG w latach 2009–2010

Działanie	Czynność	Forma prawna
Działania obligatoryjne	Powołanie Pełnomocnika ds. realizacji projektów PMG dofinansowywanych z UE	Uchwała Zarządu PGNiG S.A. nr 69/2009 z dnia 10.02.2009 r.
	Powołanie Jednostek Realizujących Projekty	Polecenie Prezesa Zarządu PGNiG S.A.
	Stworzenie Komitetu Sterującego	Uchwała Zarządu PGNiG S.A. nr 244/2009 z dnia 12.05.2009 r.
	Stworzenie Komitetu Wspierającego	Polecenie Prezesa Zarządu PGNiG S.A.
	Przygotowanie procedur	Uchwała Zarządu PGNiG S.A./Decyzja Pełnomocnika
Działania fakultatywne	Utworzenie Działu Obsługi Projektów Unijnych w Departamencie Inwestycji	Uchwała Zarządu PGNiG S.A. nr 192/2009 z dnia 16.04.2009 r.
	Powołanie Project Managerów	Polecenie Prezesa Zarządu PGNiG S.A.
	Szkolenia dla pracowników	Decyzja Pełnomocnika
	Działania promocyjne (przed decyzją KE)	Decyzja Pełnomocnika

Źródło: PGNiG S.A.

Utworzenie Komitetu Sterującego

W dniu 12 maja 2009 roku, na podstawie Uchwały nr 244/2009, Zarząd Spółki PGNiG S.A. powołał Komitet Sterujący dla czterech Zespołów – Jednostek Realizujących Projekty (JRP), tj.: KPMG Kosakowo, KPMG Mogilno, PMG Wierzchowice i PMG Strachocina. Przewodniczącym Komitetu Sterującego został Pełnomocnik ds. realizacji projektów PMG dofinansowywanych ze środków UE. W skład Komitetu Sterującego weszli dyrektorzy Departamentów: Inwestycji, Rachunkowości, Ekonomicznego oraz Dyrektor Biura Prawnego. Do Komitetu Sterującego zostali ponadto powołani Dyrektorzy Oddziałów PGNiG S.A. w Sanoku i Zielonej Górze oraz Dyrektor Oddziału Operator Systemu Magazynowania (OSM). W składzie Komitetu uwzględniono również przedstawicieli wykonawców czterech inwestycji PMG; są to osoby delegowane przez Investgas S.A., PBG S.A., Poszukiwania Nafty i Gazu Spółka z o.o. Piła oraz Poszukiwania Nafty i Gazu Spółka z o.o. Kraków.

Cele, które mają być realizowane przez Komitet Sterujący zostały zdefiniowane w Uchwale nr 244/2009 dość szeroko – komitet ma przede wszystkim realizować zadania najwyższej władzy w projekcie PMG, dokonywać przydzielania ról w strukturze organizacyjnej każdego z projektów oraz sterować ich przygotowaniem i realizacją. Komitet Sterujący ma także sprawnie podejmować decyzje w trakcie realizacji każdego z projektów PMG oraz na ich zakończenie (w tych przypadkach, gdy rozstrzygnięcia takie nie mogą zostać dokonane przez Jednostkę Realizującą Projekt). Na forum Komitetu mają

być również uzgadniane stanowiska (dotyczące projektów PMG) PGNiG S.A., Użytkownika – Oddział OSM oraz Dostawcy – wykonawcy PMG. Interesy PGNiG S.A. w projektach reprezentuje Przewodniczący Komitetu i on ostatecznie za nie odpowiada.

Powołanie Jednostek Realizujących Projekt, dla każdego projektu PMG

Na podstawie Polecenia Prezesa Zarządu PGNiG S.A., w dniu 12 grudnia 2009 roku powołane zostały cztery Zespoły Zadaniowe – Jednostki Realizujące Projekty KPMG Kosakowo, KPMG Mogilno, PMG Strachocina i PMG Wierzchowice (w skrócie JRP). Tym samym Poleceniem Prezesa Zarządu PGNiG S.A. powołani zostali także Kierownicy odpowiednich JRP. W skład każdej Jednostki Realizującej Projekt wchodzi osoby – pracownicy Centrali Spółki oraz Oddziałów PGNiG S.A. w Sanoku i Zielonej Górze – posiadające odpowiednie kwalifikacje do pracy przy realizacji projektów PMG.

W każdym zespole JRP znajdują się osoby z wykształceniem technicznym, ekonomicznym, prawniczym oraz specjaliści z zakresu ekologii i ochrony środowiska naturalnego. W każdym JRP są także osoby, które wypełniają zadania administracyjne oraz zajmują się ochroną danych niejawnych związanych z przygotowaniem i realizacją projektów PMG. Funkcje Kierowników JRP wypełniają osoby, które są jednocześnie Project Managerami dla odpowiednich projektów PMG. Zgodnie z zapisami Polecenia Prezesa Zarządu PGNiG S.A., każdy Kierownik JRP ma Zastępcę.

Utworzenie Komitetu Wspierającego

Poleceniem Prezesa Zarządu PGNiG S.A. z dnia 16 listopada 2009 roku powołany został Komitet Wspierający (KW). Do najważniejszych zadań KW (oraz jego członków) zaliczyć można m.in.:

- terminowe i prawidłowe realizowanie zadań dotyczących projektów PMG, określanych przez Pełnomocnika ds. Realizacji Projektów,
- opracowywanie projektów pism oraz innych dokumentów dotyczących realizacji projektów PMG,
- gromadzenie i przekazywanie danych niezbędnych dla realizacji projektów PMG,
- informowanie o faktach dotyczących obszarów działania poszczególnych Członków KW, które mogą mieć wpływ na realizację projektów PMG,
- udział we wdrażaniu zmian i procedur dotyczących realizacji projektów PMG,
- przygotowywanie wymaganych materiałów na potrzeby Komitetu Sterującego, Pełnomocnika ds. Realizacji Projektów oraz JRP.

Do obowiązków członków KW należy także: zapewnienie wglądu w dokumenty i informacje (niezbędne dla realizacji projektów PMG np. w trakcie dokonywanych kontroli), monitorowanie wskaźników dotyczących realizacji projektów – wraz z analizą przyczyn ich odchylenia od wartości budżetowanych i przeciwdziałaniu odchyleniom niekorzystnym z punktu widzenia realizacji projektów

PMG, a także wyznaczanie osób w komórkach organizacyjnych dotyczących KW, przewidzianych do utrzymywania kontaktów z Pełnomocnikiem ds. Realizacji Projektów oraz z poszczególnymi JRP.

Przygotowanie Księgi procedur wewnętrznych

Kolejnym warunkiem koniecznym jest przygotowanie i wdrożenie przez PGNiG S.A. procedur koniecznych do pozyskania i rozliczenia pomocy ze środków UE. Prace związane z opracowaniem niezbędnych procedur zostały podjęte w PGNiG S.A. na przełomie I i II kwartału 2009 roku. Tablica 8 zawiera podstawowe informacje o procedurach przygotowywanych i przyjętych w PGNiG S.A. w związku z pozyskiwaniem środków unijnych na Projekty PMG. Opracowane i wdrożone do końca 2009 roku – po zatwierdzeniu przez Instytucję Wdrażającą – zostały następujące procedury:

- przygotowania wniosków o płatność,
- archiwizacji dokumentów,
- weryfikacji robót, usług i dostaw,
- udzielania zamówień współfinansowanych ze środków UE,
- obliczania i kwalifikowania kosztów gazu buforowego w PMG.

Gaz buforowy znajduje się w PMG każdego rodzaju i pozostaje w nim przez cały czas eksploatacji. Ma on zapewnić m.in. optymalne parametry odbioru gazu z PMG. W magazynach typu złożowego proporcja gazu aktywnego do

Tablica 8. Procedury wewnętrzne implementowane w PGNiG S.A. w związku z realizacją programu pozyskiwania środków UE na potrzeby projektów PMG

Robocza nazwa procedury dla projektów unijnych	Forma zatwierdzenia w PGNiG S.A.	Data przyjęcia w PGNiG S.A.	Status/Data zgłoszenia do Instytucji Wdrażającej
Procedura weryfikacji robót, usług i dostaw	Decyzja Pełnomocnika Zarządu PGNiG S.A.	29.05.2009 r.	Akceptacja INiG – pismo PGNiG S.A. z dn. 28.08.2009 r.
Procedura udzielania zamówień współfinansowanych ze środków UE w PGNiG S.A.	Uchwała Zarządu PGNiG S.A. nr 432/2009 z dn. 14.07.2009 r.	14.07.2009 r.	Akceptacja INiG – pismo PGNiG S.A. z dn. 28.08.2009 r.
Procedura archiwizacji dokumentów	Decyzja Pełnomocnika Zarządu PGNiG S.A.	13.08.2009 r.	Akceptacja INiG – pismo PGNiG S.A. z dn. 28.08.2009 r.
Procedura przygotowywania wniosków o płatność	Decyzja Pełnomocnika Zarządu PGNiG S.A.	17.09.2009 r.	Akceptacja INiG – pismo PGNiG S.A. z dn. 28.08.2009 r.
Procedura obliczania i kwalifikowania kosztów gazu buforowego w PMG	Decyzja Pełnomocnika Zarządu PGNiG S.A.	25.11.2009 r. Pismo w sprawie	Zastrzeżenie INiG w piśmie z dn. 17.12.2009 r. (sygn. dok. CW-85-1-1/09)
Procedura zwrotu środków finansowych z funduszy UE	Decyzja Pełnomocnika Zarządu PGNiG S.A.	Procedura w przygotowaniu	Informacja do INiG o stanie przygotowań
Procedura rachunkowości i sprawozdawczości	Uchwała Zarządu PGNiG S.A.	Procedura w przygotowaniu	Informacja do INiG o stanie przygotowań

Źródło: PGNiG S.A. (na dzień 30 czerwca 2010 r.).

buforowego sięga nawet 50% [6]. Pozyskanie i zatłoczenie gazu buforowego jest istotnym składnikiem kosztów budowy PMG. Zakup gazu buforowego jest kosztem kwalifikowalnym, ale sposób jego wyceny musi być zgodny ze standardami UE. W listopadzie 2009 roku PGNiG S.A. przesłał do INiG procedurę wyceny gazu buforowego w PMG. W dniu 17 grudnia 2009 roku INiG poinformował PGNiG S.A. o swoich zastrzeżeniach do tego dokumentu.

Należy także zwrócić uwagę na opracowaną i wdrożoną w PGNiG S.A. *Procedurę archiwizacji dokumentów*. Jest ona szczególnie ważna ze względu na wydłużony, w stosunku do innych dokumentów, czas przechowywania tych materiałów, które dokumentują wydanie i rozliczenie środków finansowych pozyskanych z funduszy unijnych [4]. Beneficjenci zobowiązani są udostępniać przedmiotową dokumentację w ramach czynności kontrolnych przeprowadzanych przez uprawnione do tego instytucje. W PGNiG S.A. opracowywana jest także procedura zwrotu środków finansowych z funduszy UE, która może być wykorzystana np. w sytuacji, gdy na beneficjenta – tytułem kary – zostanie nałożony obowiązek zwrotu pobranych środków finansowych (ewentualnie z naliczonymi odsetkami).

Według stanu na 30 czerwca 2010 roku, do przygotowania w PGNiG S.A. pozostała jeszcze procedura rachunkowości i sprawozdawczości. Uzgodnienie tej procedury jest wyjątkowo skomplikowane, ze względu na dużą złożoność struktur organizacyjnych PGNiG S.A. W pracach tych biorą udział komórki organizacyjne czterech departamentów Centrali Spółki, tj.: Departament Inwestycji (DI), Departament Rachunkowości (DR), Departament Informatyki (DF) oraz Departament Ekonomiczny (DE). Dodatkowym zadaniem związanym z tą procedurą jest przygotowanie dedykowanego modułu w systemie SAP, używanym jako narzędzie informatyczne wspomagające zarządzanie w PGNiG S.A.

Po uzupełnieniu i zatwierdzeniu w odpowiednim trybie, opisane wyżej procedury zostaną zebrane w Księdze procedur dla projektów współfinansowanych ze środków UE. Dokument ten można będzie wykorzystywać w odniesieniu do przyszłych projektów inwestycyjnych realizowanych przez PGNiG S.A. Kolejne inwestycje PGNiG S.A. o charakterze infrastrukturalnym będą zapewne także współfinansowane ze środków UE.

Działania fakultatywne w PGNiG S.A.

Działania fakultatywne podejmowane w latach 2009–2010, związane z procesem pozyskiwania przez PGNiG S.A. środków finansowych z UE, to:

- powołanie Project Managerów dla każdego projektu PMG,
- utworzenie Działu Obsługi Projektów Unijnych,
- szkolenia dla pracowników,
- działania promocyjne (przed ostateczną decyzją KE).

Na początku 2009 roku nastąpiło powołanie Project Managerów (w skrócie PM, tłum. z ang.: Kierowników Projektów) dla czterech projektów PMG realizowanych przez PGNiG S.A. Na stanowisko Project Managera dla Projektu PMG Strachocina powołany został jeden z dyrektorów Oddziału PGNiG S.A. w Sanoku, a Project Managerem dla Projektu PMG Wierzchowice został pracownik warszawskiej Centrali Spółki (ze względu jednak na lokalizację tej inwestycji, blisko współpracuje on ze służbami inwestycyjnymi Oddziału PGNiG S.A. w Zielonej Górze). Dla obu podziemnych magazynów gazu typu kawernowego (rozbudowa KPMG Mogilno oraz budowa KPMG Kosakowo) powołany został jeden wspólny Project Manager – pracownik Centrali Spółki. Ze względu na uproszczenie zarządzania poszczególnymi projektami PMG, Project Managerowie zostali także mianowani na Kierowników odpowiednich JRP.

W związku ze zmianami w strukturze organizacyjnej warszawskiej Centrali PGNiG S.A. oraz z potrzebą scentralizowania w jednej komórce organizacyjnej działań, których celem jest pozyskanie przez Spółkę środków unijnych na realizowane inwestycje, utworzony został Dział Obsługi Projektów Unijnych. Na podstawie Uchwały Zarządu PGNiG S.A. z dnia 1 maja 2009 roku przedmiotowy dział powstał w strukturze Departamentu Inwestycji, w Biurze Przygotowania i Realizacji Inwestycji.

Poczynając od 2009 roku, pracownicy różnych jednostek organizacyjnych PGNiG S.A. biorą udział w szkoleniach z zakresu pozyskiwania dotacji i obsługi projektów unijnych – przykładem mogą być szkolenia poświęcone zarządzaniu realizacją projektów, dokumentowaniu wydatków w projektach finansowanych z dotacji unijnych, czy też zasadom kwalifikowalności wydatków. Szkolenia takie, dla kilkunastoosobowych grup, przygotowywane są na ogół we współpracy z Instytucją Wdrażającą oraz innymi wyspecjalizowanymi podmiotami. Pracownicy PGNiG S.A. uczestniczą także w szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych w trybie indywidualnym.

W związku z ubieganiem się przez PGNiG S.A. o dotacje ze środków unijnych na realizację projektów PMG, prowadzone są również (w ograniczonym zakresie) działania promocyjne. Należy zaznaczyć, że chodzi tu o czynności podejmowane na etapie przed decyzją KE, na podstawie

której projekt inwestycyjny – w tym przypadku projekt PMG – otrzymuje dofinansowanie. Pracownicy Spółki biorą udział w konferencjach naukowych i branżowych, przedstawiając referaty i prezentacje oraz przygotowując publikacje związane tematycznie z zagadnieniami budowy, modernizacji i eksploatacji PMG.

Sytuacja w tej materii zmienia się zasadniczo w momencie definitywnego przyznania przez KE, na rzecz PGNiG S.A., dofinansowania na budowę czterech PMG. W takim przypadku na beneficjentach ciążyć będą określo-

ne obowiązki informacyjne, związane ze współfinansowaniem inwestycji ze środków UE⁷. Tego rodzaju obowiązki beneficjenta wynikają wprost z rozdziału 6. *Wytycznych w zakresie informacji i promocji* wydanych przez Ministra Rozwoju Regionalnego. Przykładowo można tu wymienić obowiązek wykonania tablic informacyjnych, przeprowadzenie uroczystej konferencji w siedzibie PGNiG S.A., czy też publikowanie w prasie ogólnopolskiej, lokalnej i branżowej sponsorowanych artykułów informacyjnych i promocyjnych.

Podsumowanie

Głównym celem inwestycji PGNiG S.A. w PMG jest poprawa bezpieczeństwa energetycznego Polski, a także całej Unii Europejskiej. Ważnym testem dla bezpieczeństwa energetycznego UE był kryzys gazowy ze stycznia 2009 roku – konflikt między Rosją a Ukrainą pokazał jak istotnym problemem jest to dla UE [5]. Akwizycja środków z funduszy UE jest procesem złożonym i długotrwałym, który wymaga współpracy PGNiG S.A. – jako beneficjenta – z wieloma instytucjami o zróżnicowanym statusie prawnym, w tym z Rządem RP. Jako przyszły beneficjent, PGNiG S.A. podjęło także szereg działań, których efektem jest modyfikacja struktury organizacyjnej oraz procedur wewnętrznych w taki sposób, aby formalnie i praktycznie przygotować Spółkę do efektywnego wykorzystania środków UE.

Powołanie Działu Obsługi Projektów Unijnych – w ramach Biura Przygotowania i Realizacji Inwestycji w Departamencie Inwestycji PGNiG S.A. – usprawniło zarówno proces pozyskiwania środków unijnych na cele projektów PMG, jak i na cele przyszłych projektów inwestycyjnych współfinansowanych ze środków UE.

Również procedury wewnętrzne przygotowane na użytek pozyskania środków finansowych z UE dla projektów PMG będzie można wykorzystać w PGNiG S.A. przy realizacji następnych inwestycji współfinansowanych z funduszy unijnych. Wydaje się uzasadnionym, aby dokumenty te, zebrane w jednym opracowaniu – Księdze procedur, podlegały okresowym przeglądom oraz ewentualnie aktualizacji.

Realizowane przez PGNiG S.A. cztery projekty PMG poddawane są od 2009 roku kontrolom, które przeprowadza wyspecjalizowana komórka audytu, działająca w strukturze Instytutu Nafty i Gazu – Instytucji Wdrażającej. W uproszczeniu można stwierdzić, że audyty przeprowadzane przez IW mają na celu ujawnienie ewentualnych nieprawidłowości (np. w zakresie wydatków kwalifikowanych) jeszcze na etapie przed podpisaniem

umów o dofinansowanie projektów PMG ze środków UE. Przykładem negatywnego skutku kontroli mogą być tzw. korekty finansowe, nakładane na beneficjenta w związku z ewentualnymi wykrytymi naruszeniami w zakresie prawa zamówień publicznych. Przy ustalaniu wysokości takich korekt powinno się uwzględnić zarówno rodzaj lub stopień naruszenia, jak i skutki finansowe naruszenia dla wydatków ze środków funduszy UE [10]. Kontrole z INiG ujawniły i wciąż ujawniają nowe problemy, które beneficjent na bieżąco rozwiązuje w uzgodnieniu z IW oraz IZ i IP.

Dotychczasowe doświadczenia PGNiG S.A. wskazują na utrudnienia w przepływie informacji, co wynika z faktu, iż wiele organizacji i podmiotów uczestniczy w przygotowaniu projektów PMG. Projekty te po raz pierwszy w Polsce realizowane są według procedur obowiązujących przy wykorzystaniu finansowania ze środków UE – stąd wynika ich „pionierski” charakter. W PGNiG S.A. zbierane są doświadczenia w procesie akwizycji funduszy UE na tak duże projekty infrastrukturalne jakimi są PMG. Doświadczenia te ułatwią proces pozyskiwania środków UE w nowej perspektywie finansowej na lata 2014–2020.

W dniu 23 czerwca 2010 roku Komisja Europejska wydała pozytywną decyzję w sprawie Pomocy Państwa nr N 660/2009 – Rzeczpospolita Polska; pomoc na inwestycje w podziemne magazyny gazy ziemnego dla PGNiG S.A.⁸ Komisja Europejska postanowiła, że nie będzie zgłaszać zastrzeżeń do zgłoszonego środka pomo-

⁷ Kwestie te zostały uregulowane w dokumencie: *Zasady promocji projektów dla Beneficjentów POIiŚ 2007–2013*. Zob. <http://www.pois.gov.pl/ZPFE/Strony/Dokumenty.aspx>

⁸ Decyzja KE z dnia 23 czerwca 2010 roku w sprawie Pomocy Państwa nr N 660/2009 stanowi załącznik K(2010)4079 do pisma Komisji Europejskiej skierowanego w dniu 24 czerwca 2010 roku do Ministra Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej R. Sikorskiego.

cy, tj. do czterech opisanych wyżej projektów rozbudowy istniejących i budowy jednego nowego PMG. Celem tych projektów jest zwiększenie bezpieczeństwa dostaw gazu

w Polsce. Po zakończeniu przedmiotowych inwestycji, pojemność magazynowa dla gazu ziemnego w naszym kraju wzrośnie do 2,6 mld m³.

Artykuł nadesłano do Redakcji 23.08.2010 r. Przyjęto do druku 11.10.2010 r.

Recenzent: dr inż. Andrzej Froński

Literatura

- [1] Decyzja KE w sprawie Pomocy Państwa nr N 660/2009 – załącznik K(2010)4079 do pisma Komisji Europejskiej skierowanego w dniu 24.06.2010 roku do Ministra Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej R. Sikorskiego.
- [2] Kędziora H.: *Kwalifikowalność wydatków w krajowych programach operacyjnych, czyli które wydatki i na jakich zasadach są zwracane*. Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Kadr Sp. z o.o., Gdańsk 2010.
- [3] Molenda J.: *Gaz ziemny. Paliwo i surowiec*. Wydawnictwa Naukowo-Techniczne, Warszawa 1993.
- [4] Oleńska J.: *Instrukcja obiegu i archiwizowania dokumentów księgowych związanych z realizacją projektów unijnych*. Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Kadr Sp. z o.o., Gdańsk 2008.
- [5] *Państwa bałtyckie i Europy Wschodniej. Reakcja na światowy kryzys gospodarczy i regionalny kryzys gazowy* (red. nauk. Falkowski K., Teichmann E.), Szkoła Główna Handlowa w Warszawie – Oficyna Wydawnicza, Warszawa 2010.
- [6] Reinisch R.: *Wybrane, istotne aspekty podziemnych magazynów gazu (u progu XXI wieku)*. Wydawnictwo PLJ, Warszawa 2000.
- [7] *Strategia Grupy Kapitałowej PGNiG w perspektywie roku 2015*. <http://www.pgnig.pl/pgnig/216/14600>
- [8] *Unia Europejska. Słownik encyklopedyczny* (red. nauk. Stadtmueller E.), Wydawnictwo EUROPA, Kraków-Wrocław 2004.
- [9] *Vademecum Beneficjenta dużego projektu w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (wersja 2.0)*. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2009 (http://www.pois.gov.pl/PoradnikBeneficjenta/Strony/podrecznik_wdrazania_POIS_221009.aspx).
- [10] Wojdylak-Sputowska Z., Sputowski A.J.: *Audyt projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej*. Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Kadr Sp. z o.o., Gdańsk 2009.
- [11] *Zasady promocji projektów dla Beneficjentów POIiŚ 2007–2013*. (<http://www.pois.gov.pl/ZPFE/Strony/Dokumenty.aspx>).

Grzegorz GAŁEK – Dyrektor Biura Przygotowania i Realizacji Inwestycji, Departament Inwestycji PGNiG S.A. w Warszawie. Pracownik naukowo-dydaktyczny na Wydziale Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warszawskiego. Zainteresowania naukowe: prawo gospodarcze, polityka gospodarcza i energetyczna (w tym problematyka bezpieczeństwa energetycznego) oraz budowa i eksploatacja PMG.